

küçük İSKENDER

ŞİİRİNE BAKIŞLAR

Zeki Z. Kırmızı

2016

Sunuş

*küçük İskender şiirimizin cini, kaprisi, avuçlanamazı.
Bağımlısı olursunuz, size zarar vereceğini, ölümcül
yerlere taşıyacağını bile bile, arada çekersiniz içinize şiirini.
Kimsenin değil de bazen onun şiiri olmadan olmaz.
Oysa kesici, oyucu, tüm işkence avadanlığını size, sizin
için hazırladı, tutuyor, bir yandan inceltiyor.
Üstüne üstlük sakınımsız, cesur, açık bir bildiri gibi
alanda dalgalanıyor. Çıplaktır.
Devrim değil ama onun elden ele gezen bayrağına
benziyor.
İhanete her dem hazır biri... Öylesine ki rahat battıkça
adına 'rahat' denen balonları patlatmadan yerinde durması
olanaksız.
'Kurulu düzen'den nefretle beslenir. Kurulu her
şeyden...
Bu yüzden kurmakla da ilgisizdir. Ama bunu asla şiirle
(sözle) ilgisizliğe dek götürmemiştir.
Nedir peki?
Ayrıklık? Çapan? Sap(k)ı? Söz? Umut? Yakı?
Cozzzzzz mu, cazzzzzz mı?
Şiir (böyle de) olamaz mı?*

NOT: Bu benim bildiğimdir, başkalarının başka İskender'leri vardır, küçükklü büyüklü. Olması tersinden iyidir. Bence herkese Şeytan denli bir İskender gerek.

İskender'i Ben Öldürmedim

İlk ve eksik *küçük İskender* okumam... Sonuç alıcı bir okuma değil. Uçlarda gezindiğine, keşliğine ilişkin öyle bir eda içinde, imgeleri de buna bağlı olarak yer yer çarpıcı ama o kadar kişisel (rastlansal) ki sanırım iyiye ve kötüye gereğinden yakın, yüksek voltajlı çarpmaya yatkın bir zekânın şiddeti şiirini bir yerde öldürüyor.

Okunmaya değil değmeyeceğini kestiremedim.

Teklifsiz Serseri

Dile (Türçe) bu denli 'gereçlik' bakışı, haksızlık. Eğer sözcük yalnızca tını, yalnızca renk, somut ve kendinde şey olsaydı peki derdim. Bir şair (dilden) sözcükten bunu yapmak isteyebilir belki. Ben yine de şiirin imgelerle işi olduğunu, imge karşıtı şiirin kendi gereğine ihanet ettiğini, imgesizliğin de bir tür çoraklık, bıkkınlık duygusundan başka bir şey getirmeyeceği kanısındayım. Sözcüklerin (dilin) de kendileriyle oynanabilirliğinin bir sınırı var. Bu sınır şiirin kenarından değil, okurun yaklaşmasından, arayışından geçer. Sanrı bir yere değin avutur, başlangıçta. Çölün şiiri her ne ise ve nerede ise iyi eşele(n)meli.

Bu anlatmanın büyük esriği, bu Türk Baudelaire'i, anarşist özgürlük duygusunun tadını, kelle koltukta elbette, yaşamından olma pahasına, sonsuz oyuncak denizinde oyuncaklarını yağmalayan çocuk ya da eşeleyip bokunda boncuk arayan biri gibi çıkarıyor, sonuna değin çıkarıyor. Bunun ustası olmuş; kancıklığın (bile isteye), aldatmanın (bile isteye), yanıltmanın (bile isteye), yıkmanın (bile isteye), alaşağı etmenin (bile isteye) ve isyanın (bile isteye)... Bundan güzel duruyor şiiri, anlamından, içinden ayrı, dikenli, ağulu bir deri kılıf (zırh), bir yakıcılık, ölüm meleği oluşundan... Bizim onda güzel bulduğumuz, yerinde bulduğumuz, aynı zamanda ona yüklediğimiz şey... Ne koyuyorsak şiirine o bir bakıma. Öylesine bir olanak (imkân), geniş, engin cennet vaadiyle geliyor ki, çok da düşünmeden yatıveriyoruz ölüme. Böyle *hain* bu küçük İskender... Bunu desem ve o işitse hoşnut kalır, zevklenir biliyorum.

Bir soru sormak istiyorum kendime: Son şiiri olarak kendine kıyar mı? (Bu izlenimi vermesi ne kötü!) Kıymasa iyi olur. Özkıyımın vereceği duyguyu zaten şiiriyle derinlemesine yaşıyor. Şiir yazsın daha iyi. Belki sonra silah ticareti yapar (Rimbaud).

Hasta Hayat Depoları

küçük İskender'le olmaz, ama onsuz da olmaz. Türk şiirinde bir yeri yok (gerçek anlamda), ama Türk şiiri demek bugün biraz o.

Benim gözümde ilk put kırıcı (Nazım'dan farklı olarak dile bile başkaldırdığından), yine gerçek anlamda. O daha içerden, dipten başladı kırmaya, yok etmeye. İmge yağmasına (imgesizleşmeye) bir dur dedi önce. Nasıl yaptı bunu? Anatomi dersinde elinde neşter kadavra keser gibi. Bu yüzden, aa, çağıl çağıl bir imge şiiri bu, Attila İlhan falan derken nerede, imgesizlikten çöl bu şiir, imgeyokedicisi, terminatörü, biz alışkanlıkla bakıp da okuyup da uyuyanlar imge ya da karşı(anti)-imgeye iliştiriveriyoruz şiirini.

Onu okuyan, imge dünyasının (artık onun da bir tarihi, geleneği var değil mi?), ikincil bir alışkanlık, seçenek bir dünya olduğunu anlamakla kalmaz, bir güç ilişkileri, bir erk biçimi oluşturduğunu da, bir baskılama aracı olduğunu da görür.

Bu, *küçük İskender* öğrettiğinden ötürü böyle değildir. Uykuya düşman, sağlığa düşman, yolunda giden her şeye aykırı bir öğretmen olabilir mi?

Onunkisi bir sözü boğma, sözü gırtlığından sıkıp cansız bırakma, söz kıyımı (katliam) sanatı. Saklama, gizleme, şifreleme işlemi. Kundakçılık. Başarısız kalmış bir suç, cinayet girişimi, ama içtenliğinden de kuşku duyulamayacak girişim... Başarısızlığı içtenliğini silmez.

Böylece Türkçeye tutsak... Türkçesiz soluk alamaz. Çevrilemez. Anlamsızlığın(!) daha anlamsız olmaz çünkü. Derece işi değil bu. Doğaya, çevreye uyum sağlarcasına imge renkleri, kalıpları kullanır. Pencereyi, kapıyı araladığınızda içeride imgeden, imgesellikten ve onun verdiği sözden eser yoktur ama. Çünkü bu imge var ya, ilk yıkılması gereken şey(dir). Çünkü çok eski, çok bildik, çok tanıdık (aşına) bir sığınak(tır o). Yok olsun, batsın, kahrolsun uydumculuk (konformizm)!

Oysa bize gereken sığınak değil. Bize gereken çırılçıplak ayazda titremek, sonuna dek aç kalmak, açlıktan kendini yiyecek kerte, bize gereken gözkapaklarını jiletle kesip atmak, görüyü bitirmek, görmek için, yanmak ama nasıl? Tüm sinir hücrelerinin ayrı ayrı acıyla yanmalarının, büzüşmelerinin sesini duymak... Acıların tümünü duyulur kılmak.

Kendisi üç bölümün başında açıklamış zaten ne yapmak istediğini. Bir başka okuma yapmak ama adı okumak olmayan bir okuma yapmak. Sözcükleri kullanmak, ama her sözcüğün kendini yadsımasını da sağlamak... Sözcüğü sözcüğe bağlayan düzeni kırmak... Yeni bir sözdizimi (sentaks) oluşturmak, daha bu oluşurken karşı çıkmak...

Anlama kızgın yağ dökmek. Ve büyük, sonul anlam(a ulaşmak).

Uçuş deneyimi. Kopuş. İlineği çözmek. Doku, lif, hücre, atomaltı. Daha ötesine vurmak kendini... Bedenini, sesini, kişisel eylemini, anılarını... Vurmak, çarpmak.

Varlık katına inmek... '*Bir*' olmak. Sözcüklerin yığınınından, onların özdeksel varlıklarından, varlıkbilimsel (ontolojik) cümbüşten çıkmak, süzülüp havada belirivermek, mesnevileşmek. Şiirin yokladığı, sana geldiği (o an)... Yani küçük

İskender'e. Gelenin şiir olduğundan çok emin olmayalım, tamam. Değişik biçimleri (form) kullanıp, leşlerini sermek duvar dibine. Bir bir.

Okuyanı öldürmek, yeniden diriliş için. Okuru öldürmek için yazıyor küçük İskender. Beraber uçmak için. Katıl ya da katılma, pek umurunda değil.

Gece kendine karşı gece olsaydı eğer, geceyi diplemek... Başkaldırmak.

Dünya irili ufaklı tüm nesnelere, özneleri, tüm varlığıyla kabarıp da, üzerine abanıp da saldırdığında, her şey ama her şey kendi perdesinde notalandığında, kayık pula, metal yüze yaklaştığında, birdir bir, az kaldı; biriktirilmiş evrensel kırıntının ya heyleneceği ortalağa boca edilmesi.

Ha, soğuk tabii... Kırılmalı evet. Duyarlılık keskin. Tiz. Bıçkın. Cesaret bağlamsal. Gözyaşı sahi. Ne diyeyim. Onu okumak olanaksız... Okumamak da...

Türkçeye kimse onun kadar takla attıramamış, Türkçe hiç onun elinde olduğunca baştan çıkmamıştır. Türkçenin birkaç renginden biri... Bu onu gözümde önemli yapmaya yeter de artar bile.

94.

*beş kişiysek
dördümüz kağıt oynar
beşincimiz düşünür
kim bilir, yere atılacak
joker olur ilerde!*

beş takla attık geceye-
beşi de beş bela, beşi de beş belalı leş
beş kişiydik beşibirerde
beşin biri kalleş
ikinci durum, biraz kanla kardeş
kana illaki sipahi kar yağarken,
feci vaziyet, üçüncü: o, fuzuli mükemmel.
tedarik edilen dördüncünün ruhu.
bize lazım olan yerküreyi
kuzey kutbunu güneye doğru
tersyüz edecek güce yetişmiş
o güce yetişmeli 'beş'!

ama esas oğlanların mücadelesinde
esas olan

atılması gereken o tarihi düşüş!

(s.103)

Ölü Evinde Seks Partisi

Tüm referansları (dil/imge) kundaklayan İskender şiiri yurtsuz bir şiir. Ama yurtsuzluğu hüznü, duygulu bir yurtsuzluk da değil.

Devrimci bir şiir... Ama düşsüz, ütopyasız bir devrimcilik... Sahte bu anlamda... Sahteliğinde bir dayatma, bir seçkinci, ayrıcalıklı aldırma var (belki şımarıklık daha uygun düşerdi). Dil eğer bu kadar oynasa, dil oynasa, oyundan ibaret dil tez bıktırır, yorar. Onun şiiri de (ki en sevdiklerimden) yavanlık sularında yalnızca usandırır oldu (olabilir). Şair Tanrılığa yatırım yaptığında (salt yadsımadan ibaret bir Tanrılık) sonu bu. Ne umar ama ne bulursun. Silkelemek, sarsmak, köklemek istersin uydumculuğun (konformizm) kılıcına bıçağı. Öyle çok istersin ki, uydumcu kılıcın yumuşak koltuğu olur kalırsın ortalık yerde. Mesele bu ve kimse bana özgün dilden, kendi dilinden söz etmesin. Kendiyle cebelleşmeyen özgünlük mü olur?

Başka, sıradan bir şairi değil ama küçük İskender'i sertçe eleştirmek isterim, buna değen birkaç kişiden biridir, bunu bilirim (sezgimle).

Mitolojilerini yitirmiş bir dünyada en uygun seçim mitleşmek midir? Tamam, kabul, başta bu çekici ve devrimci bir tutumdur ama bir an böyledir bu.

Unutmayalım, büyük organizmanın bağırsaklarında sindirilmeyi bekliyoruz hep beraber... Eğer oradaysak küçük İskender bile olmak bizi kurtarmayacak...

Toplumsal (tarihsel) belleği kırmak, yok saymak bir yere değin sürükleyebilir ardı sıra bizi. Hem ancak bir şeyi yapacaksa bağışlayabiliriz onu; her şeyi unutturduktan sonra en çok unutmamız gereken en dipteki şeyi anımsatırsa... Anımsatırsa...

Yoksa eşsiz şiirleri, dizeleri var. Çünkü duyargaları olan bir insan da...

Sarı Şey

küçük İskender'in kitap olarak yayınlanan şiirlerini düzenli okuyorum. Çok yazan ve yayınlayan birisi... Kendinden geçiş (trans) içinde yazdığı izlenimi veriyor. Her zamanki gibi kendini yinelemeden öteye geçmediğini düşünüyorum. İzlediğim bir yazar olmasına karşın ilkesizliği ve dil tutum(suzluğu) beni tedirgin, rahatsız ediyor. Şiirin bir dille söyleşme, dil içi bir eylem olduğunu benden iyi biliyor olmalı. Ama hep ürkütüğüm insan tipi, yaklaşımı onda da öne çıkıyor. Yüzeysel kabarışı, etkiyi önemsiyor. Ataklar, atılımlar (*atraksiyon* belki daha doğru), çarpıcı, parlak imgeler (Attila İlhan'ın şiiri de bundan hem yararlanmış, hem yaralanmıştır.) geçiti, düşünceyi dağıtan patlamalar (infilak), çatırtılar izlenimi, üstelik şiddetle oynana oynana yalama olmuş, aşınmış, inandırıcılığını yitirmiş arklar, isyanlar, özgürlüğü ayaklanmayla karıştırmış bir sözde siyaset (politika) özde siyasesizlik, tam tersi gibi izlenim verse de örtük bir uydumculuk (Bu yeterince tiksindir ve küçük İskender'e hele hiç yakışmaz) beni ondan yavaş yavaş uzaklaştırıyor.

Anarşizme karşı hep bu duyguyu yaşadım. Bu duygunun adını koyabiliriz: *kalplık*, sahtelik. Anlaşılan değin geçen sahte banknotlar gibidir anarşizmin dışavurumları. Gerçek bir başkaldırı, ayaklanma, yadsıma (red), savla ilgileri yoktur. Çokca bağdaşıktır, çokca düzen(i) üretir anarşist. Şimdi şiirimizin geçmiş yapıtaşlarına bakıyorum da, şiirle bu denli, böyle oynanmamıştı. İskender'i bağışlayabilecek biricik şey, boşverme cesareti olabilirdi belki. Ama aynı zamanda ürünü *meta* olmasaydı... İyi şairin boşverebileceğini, ama yine de yazmaktan başka bir girişimde bulunmayacağını sanmıyor, düşünmüyorum. Şimdi şiirimizin, Oktay Rifat'ın, Behçet Necatigil'in, Sebahattin Kudret Aksal'ın, Edip Cansever'in vb. vb. o özenini, o yazı kavrayışını anımsıyorum da, hercailik iyiden sevimsizleşiyor gözümde.

Şiir elbette *edele* yazılmaz, ama şiirin kendinin bir edebi var, olmalı. Ben yaptım(sa) olur, edası sinirlendiriyor beni. Dil önünde bu hazcı pervasızlık, özdoyumun (en geniş anlamda) diyelim dile ve şiire yamanması şiirin başka herhangi bir türden daha çok kaldıracabileceği pornografiyi bile olanaksızlaştırıyor. küçük İskender'in şiiri düşündüğü şeyi taşımakta güçlük çekiyor. Kendini yırtan bir şiirin erdemi yok mu? Bu soru, bana. İskender, Fassbinder'in yaptığını, Bernhard'ın yaptığını, Godard'ın yaptığını yapıyor olamaz mı? Olabilirdi. Gerçek bir öncü olabilirdi, bu gizilgücü taşıyor, eğer yapay, sahte bir öncü (dandi, züppe) olmaya, gösteriye bu denli abanmasaydı, dayanmasaydı. Nevrozu da inandırıcılıktan yoksun, yazık ki. Şu dizelere karşın: "**adem, Havva, şeytan yılan ve tanrı ve elma/ ha ha/ dikkatli bak, biri daha var çalıların arasında**" (79). Bütün bunları, önemsedğim birkaç şairden biri olduğu için yazıyorum.

Uzun bir şiirini alıyorum aşağıya:

Bir kişi daha fazla olsalar atomun cinsiyetini görecekler
Emeğin de zaman sömürgeciliği girecek döngüye
Bkz. Toplu katliamlar Abç: Faşizm tahterevallisi Çn: Soykırımlar
Kedi köpek mamasıyla bebek maması

aynı rafta satılıyor tirinine bandığının marketlerinde
-Ah kuzum dondurulmuş bok kalmamış
-Ah ama şekerim dondurulmuş taze çocuk kafası var burada bu arada
Doktrenler, yasadışı eylemler, telekulak ve Alzheimer

ve Kyoto sözleşmesi ve özel hayata benzeyen seralardan
salınan gaz ve ıslak hamburger kokan şamanik osuruk
ve bir cumhuriyeti bilmemkaç senede iç etmek
ve hep yarım kalan savruk devrimlerle avunmak
ve hep yarım kalan savruk devrimlerle bir halkı savunmak
ve 27 ocak 1299 fahrenheit 23 nisan 1920 santigrata çevirme telaşı
kığımızı başımızı her dakika bayraklarla donatmak
açık alınla çıkılan her savaştan
yalnız dönmek eve, eve dönebilmek hatta dönek ve yalnız da olsan kendinle
Hey Bak Bebeğim Beni Dinle!

Marketler: İçtima için naylon sabahlarda plastik nöbetler tuttuğumuz!
Tüm bunlar
kasiyerin sikinde değil – ha paraüstü ha akşamüstü
Buzullar çözüldü
Penguenler, kutupayıları, foklar örgütlenemiyormuş Bana ne
Bir atom daha fazla olsalar atomun amını görecekler
Bir hayvan daha fazla olsalar nötronların sarkık, şişko memelerini,
protonların kalın, damarlı yaraklarını görecekler
oysa mikroskop gibi yürek, teleskop gibi akıl gerek
oysa Tüm bunlar Tüm bunlar oysa
kasiyeri ilgilendirmiyor şekil birde anlatıldığı üzere

*-Ah bebeğim üç şık var: Renklerine göre
ABD mavisini beyazı karışık kırmızısıyla Pepsi mi
her ideolojiye uyan mutlak kırmızısıyla Coca Cola mı
yoksa
domuz yağı kullanılmayan kırmızısıyla Kola Turca mı..
Tarihe karışan Akola'yı da sor, unutma canım
-Ben gazoz alayım hayatım mümkünse Uludağ ya da Ankara*

Aman aman, daha daha erken kararıyor hava bu ülkede gitgide
*-Ay enerji içeceği sidik de kalmamış çükümde
-Em Em.. Ne varsa em varsa finansal bedenimde
-Akşama babacığım unutma Ülker getir diye diye senelerce
getirdik tahtta oturttuk hep biriktirdiğimiz gizli kimliğimizi de*

Tahammülsüzlük
Kabullenememe
İçine sindirememe
ve milyonlarca insana hâlâ masum gelen
o 'linç' denen afrodizyak kelime
anayasanın değiştiremez maddelerinden biriye
Eve dönerken fare zehiri ve che portreli tişörtler almalı
Nazım almalı, kutsal kitap almalı, kredi kartı almalı, almalı almalı
hep hep almalı
kasiyere göre!

made in west yahut made in fuckin' other countries
Bir komşum Yavuz Çetin dinliyor sabaha kadar
diğer komşu sonuca ha ulaştı ha ulaşacak nükleer tanrı denemelerinde

Demedi deme
Hey Bana Bak Demedi Deme!
Tanrı Mayındır Basma Üstüne!

Museleman ile Müslüman'ın kulağa hoş gelen didişmesinde
incele
sindirim sistemi *dayrekt or indayrekt* hangi yönde mental faaliyette
ve kudurmuş bir toplumu aşka karşı marşla aşılacak
ve kudurmuş bir toplumu çirliçiplak bir ahlakla karşılamak
ve kudurmuş bir toplumu beklentisizlikle, *en az 3 çocukla* başkalaştırmak
kasiyere göre
made in home handmade.. yahut işte el yapımı, ev işi
hangi dilse ne haltsa, hangi dilde dilin belini getirmekteyse
Bkz: Milliyetçilik Abç: Din Çn: Gelenek görenek önünde tir tir titreme

Sana titreme diyorum,
Hey Bana Bak Bebeğim Titreme!
Tanrı Mayındır Asla Tanrımayın Basma Üstüne!

Bir kişi daha fazla olsalar anamızı sikecekler düğünle dernekle
Ama sik denilen de konsantre bir şey, bedeli ağır bir şey
Kolestrolü ve şekeri yükseltiyor çok aşırı yenildiğinde!

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak, ancak
yine de belleğimde kurttan kurt bir düşman var,
yepyeyşilden daha beter
yeşil mi yeşil bir endişe! (s. 11)

Periler Ölürlen Özur Diler

Bu kitabını 30 yaşındayken yayınlamış küçük İskender. Öncesini bilemiyorum. Sonrasında da ne zaman şiirine çalışmaya başladığımı (okuma) kestiremiyorum şu an. Şiirinin ortasından girdiğim açık. Ama bunu dert etmeyeceğim. Çünkü şiirinde inanılmaz bir tutarlılık (tutuculuk demiyorum) var. Daha ilk şiirinde en sonuncusunu yazmış (gibi). Bu nedenle şiirlerini çekici kılan şey, gelişimi değil de, belki Rimbaud'vari devrimi (yalnızca biçimsel benzetme bu).

Onun şiiri dilden çok kendine (bedenine) yaslı (anladığım kadarıyla). Öylesine ki, bedeninin tüm kıvrımlanmaları, dalgalanmaları şiirinin bedeninde ya da gövdesinde yankılanıyor. Yani gövdeli şiir yazdığını düşündüğüm Birhan keskin'den daha kaprisli bir beden dili var küçük İskender'in ve asla bilinçsiz, kurgusuz bir beden değil bu. Tersine, sergileyici (teşhirci) bir beden ve bu bedensel şiirin gösterdiği, bir tür bedene aracılık yapmak aslında. Aracılık gösteriliyor. Tutarsızlık, abartı, geçersizlik, gerekçesizlik oyunları işte bu aracılığın dışavurum biçimleri... Yeter ki o beden görünsün, her türlü aşırılık, en saçması bile denenebilir. Amacına böylesine kilitlenmiş bir yazının (şiir) tüm içsel saçılma, dağıtma niyetine ve kastına karşın, yine de bir bedensel, duruşsal bütünü, edayı taşıması onun şairliğinin püf noktasını oluşturuyor bence. Üzerine gidilecek konu budur. Çünkü o şiirlerinde şiirin ilkelerini almış yürütür, ilerletirken birden kırıp düşürmeye, hiçleştirmeye bayılıyor. Çünkü derdi şiiri aşılıyor, çünkü o, şiir üzerinden beden(ini) sergiliyor.

Kullandığı teknikler nereye değin özgün? Bu soru sorulabilir ve yanıtı verilebilir. Her ne kadar bir yöntem (bilimi) içine sığmadığını duyursa, yadsısa da... Okuru ilk elde şaşırtacak bir dil oyunu (dilbazlık) deneyen İskender, şiirinin bütününe şiirinin elindeki tek kâğıda karşı gözü peklikle poker masasına sürüyor. Yitirmek umurunda değil, hatta arıyor denebilir. O zaman şiirsel anlambirimi (ya da içerik diyelim) içinde yaratılan tüm boşluklara, ilgisiz ve rastgele içerikler; biçimsel, fiziksel benzerliklerle yetinilmiş ve kandırılmış olarak yerleştirilir. Mantığı aşırı zorlanmış, hatta hiçsenmiş bir düzdeğişmecedan (metonimi) söz edebiliriz. Gözü kapalı kör parmakla seçilen sözcükler, uymasa da konulmuşçasına (ki genellikle ses, dizem, uyak vb. açısından uyuyor, cuk oturuyor ve insanda çağrışımsal, hatta sürçme ve patolojik dil sapmalarıyla ilgili saçma bir doğaçlama duygusu yaratıyor) olması gereken anlam biriminin yerine geçiyor. (Sözcüğün en geniş anlamında zorlama ya da doğal, bir tür uçuş deneyimi.) Okuyanın anlamcıl okuması, sesçil ve sözlüksel, dilbilgisel (gramatik) okumasıyla kakışmalar üzerinden armonileşiyor. Müzik var, beliriyor. Şiir mi? Her zaman, hatta çoğu kez değil. Değersiz mi? Bu da değil.

O zaman sakınlı bir yargı üretiyor, işte dile getiriyorum: Geçmişsiz ve geleceksiz bir şiir onunkisi. Bu anlamda bir anarşizmi taşıyor. Bence yarattığı etkide bunun önemli bir payı var (en azından benim üzerimde). Onu okuduktan sonra, kremlere, köpüklere, acı tatlı, katı sıvı rengârenk bir bulamaca batıp çıktıktan sonra kimi okusak yavan geliyor. Ve diyoruz ki diğer şairlerimize, kendi dilinizde, kendinizce, daha azına razı olmayın, küçük İskender'i okuduğumuzu unutmayın.

Sorun onun diğerlerinden iyi şiirler yazması değil (belki tersi), dili yapıcı, yaratıcı bir tutum(suzluk)la dert etmesi. Dili dert etmesi...

Önemini anlayabildiğimi sanıyorum. Bunu Nazım'dan sonra, Dağlarca doruğa taşıdı, Cemal Süreya, vb. kıyısından bulaştı. Dille uğraşmaktı yaptıkları, bile isteye. Sanırım çok şey göze aldılar.

İskender kuşkusuz dili ayıba aşırıp yeni bir şiir dili kuramı üretir. Altında mayın da olsa üzerine basmadığı bir dil alanına katlanamaz. Göze alıp pazarın, sokağın dilini yükseltir, yükseltir ya da şiirin dilini alçaltır, alçaltır. Sanırım olması gereken ve şiirimizi şiire daha yaklaştıran bir cesur girişimdir bu. Örnektir ve öğrenilecek çok şey vardır onun bodoslama dil savaşlarından.

Seslerden (sert ünsüzler) içerik üretme, sözcük kırma, sesletim oyunları vb. yi ben güçlü bir biçimde Birhan Keskin şiirlerinde gözlemiştim. O bunu rastlantısal bir şiir içeriği gibi değil de, yapı(sal) bir öge olarak bakmayı deniyordu. Oysa anladığım kadarıyla İskender, bunu en azından 1994'den beri uygulamış, hem de bilinçle ve başarıyla. Bu uygulaması için onu kutlamaktan çoğunu yapamam. Çok açık ki, onun şiiri kendi deneyevinde sonu belirsiz bir deneyleme girişimi...

Ayıbı, seksi ortalaması da böyle... Şiiri bedene düşürmesini, bayağılaşma, özdekleşme (maddeleşme) gibi görmüyor, tersine şiirin tinini yeniden ele geçirmesi olarak değerlendiriyorum. Şiire amaçlı olarak beden biçiyor, giysi değil. Çünkü çok uzun zamandır Türkçe şiiri bedensiz giysiden ibaret. İskender gibi birkaç duyarlı göz, işte bu bedeni yaratmıyor, böyle söylemek haksızlık olur, ama çağırıyor. Buraya, şiirin tam ortasına...

küçük İskender'in bende anlamı bu.

karo valesinin intikamı

.....

*ah ne yazık! ah ne yazık!
tatmin etmedi hırsınızı bir türlü
ölü ele geçirilmiş aşk mektuplarım!
asla coplanmadı
kurduğumuz hayallere kalkan çükleriniz!
siz, virajsız yolların sözde usta sürücüleri!
siz, yokuşaşağının kolaycı sözcüleri!
bilmeden, sormadan, ağlamadan
az daha eğiliyordum dumanla;
ben ananızın amiyim
haydi durmayın
sikin beni! (43)*

haşefe

*yanılmışım, ikinci bir tabiatmış seni ısıtan,
cinsaçı gibi kuşatarak vücudunun en mutena yer
lerini, sana bakmak olmazmış, o heykellerin götü
rüldüğü ılık havzada sana dudaklarını vermişmiş
simsiyah şahmeran, (oluşmuş bir dönenceyim senin
yanardağında, dönemem, dönersem kazığa bağlarlar
akşamımı, ipe çekerler, ben aya bakmadan ağlayamam)*

*yanılmışım, bir taymış önümde diz çöken, unutturan,
bir kadının elinden sıyrılıp düşmesi gibi çocuğu
nun, oyuncaklarımın kanadıydı hep bir tarafları sen
bana dokundukça,*

*yanılmışım, yağlı gözlerimin kuyusunda asit köpü
rürmüş, siyanürmüş tükürüğün, sana sincap getiren
ressamı hatırla, infilak eden o karaşın kahpeyi,
on sekiz yaşından küçükler giremezmiş rüyana,*

*yanılmışım, bu orman değilmiş benim kaybolduğum,
ben kendi werther'imi
bir başka koyda uyurken bulurum. (86)*

beşinci iblis

yığıntı:

*beklemez; gece, sesin süsüdür beklemez
örtülür başvuru aşkların
feylesof sırlarıyla, rahvan gider ömr.*

*Söylemez; cinnet, bir serzeniş bahçesidir söylemez
Sökülür takılarak
Sökülür takılarak bütün kenarlarıyla şehir.*

'oybirliğiyle yalnızız'

der

demez

kuşu

birdenbire şaibe, birdenbire huşu;

-söylemez; bu akşam birlikte uyuyalım

-ama sonra birbirine nüfuz eden rüyalar
-cereyana kapılır kalp, yalpalar
-vücut: tunç yalım. uyuyalım. Beklemez; (118)

2.heves eden seda

*içindeki heykele negatif bir kan aranıyor
kentin*

bir yabancıyı idrak ediyorum

*ki ilkokulu ne zor bitirdi yeryüzü
karnesinde tek kırık kalbim*

*derisini yitirmiş hayvan gibi gece
senden likör yapılmıyor ömrüm (133)*

Bu Defa Çok Fena

küçük İskender'in (Derman İskender Över) üretim hızına yetişmekte okur olarak zorlanıyorum. Özellikle şiirini de uzunca bir zamandır atlamak istemiyorum bir yandan. Rastlantı, onun 17 yıl aralıklı iki şiir kitabını arka arkaya okumamı sağladı ve iyi oldu. Böylece şiirinin çizgisini izleyebildim az da olsa. Arada okumalarım var tabii.

Daha baştan şunu söyleyebilirim. İskender'in şiirinde 17 yılda değişen bir şey yok. Bu iyi mi, kötü mü? Her ikisi de. Genelde şiiri için verilebilecek yargı tüm kitapları için az çok geçerli olacaktır. ***Periler Ölürken Özür Diler*** (1994), ne kadar öncü sayılır bilmiyorum ama ondaki ataklar, buluşlardan sonra aynı atakları sürdüren ***Bu Defa Çok Fena***, değer (itibar) yitiriyor ister istemez. 17 yıl aradan sonra İskender'i devrimci tutuculuğunda ayarıştıran tek ayrıntı, güncel siyasete açıksözlü sayılabilecek tepkisi, ne yazık ki.

Gelişigüzellikle yaratıcı buluş gücü, sesçillik, oyunlar, usdışı düzdeğişmece (mantıksız metonimi), dilin ses değerlerine özel yatırım, şiirsel bütünün bedensel duruşuna açık gönderme (ima), başkaldırı, şiire yakışan yapı ve yaklaşımlar olmakla birlikte, tüm şiirsel varlık bu ve benzeri özelliklere yaslanamaz.

Okurlar olarak okurluğun yerinden oynatılmasının, küçük İskender özelinde, nasıl da önemli olduğunu bilmez değiliz. Her ülkeye, kültüre bir İskender elbette gerekiyor ve ulusal kördüğümün gereksinme duyduğu şey de tam budur. Dil de, toplum da kendinden kopma, uçuruma yuvarlanma pahasına kendini görmek zorunda (bilinçaltı+1-Lacan).

Öyleyse sorun ne? Keçiboynuzu da yenmez değil, hatta halt bile, gerekirse. Sorun başkaldıran dilin (anlatının) evcilleşmesi. Kendinin +1'i olamayan ifade (yani +1'in +1'i), dilsiz (bilinçaltısız) kalabilir. Zaten, Lacan söylemişti: Bilinçaltı yok, yapılır.

Sorun, atılmış dile yaslanma, hep birlikte şairiyle okuruyla yaylana yaylana '*öyle bir şiir*' olma. Sorun, küçük İskender şiiri olma. Her şairin, sanatçının düşü neden küçük İskender'e bağışlanması peki. Yanıtım basit olacak: küçük İskender olduğu için. Sanırım Genet için de bunu söyleyebilirdim (ne yazık ki daha okuyamadım).

Ece Ayhan'ı bu sorgulamada nereye koyabilirim? Bu da benim geleceğe sorum olsun.

Bu noktada artık onun dil liberalizmini tartışmayacağım. Bunun liberalizm (*hürriyet ve itilafçılık*) olup olmadığını da. Değişmece karşıtçılığını da (anti-metaforizm)... Şiirinin iki akaklı olduğunu, aslında akaklardan birinin su (şiir) taşımadığını, diğerinin şairliği ufalamaktan (bozmak) başka bir şey olmadığını da... Hatta onun son yılların en özgün şiir-sizlik tasarımı (proje) olduğunu... Kusurunun, eksikliğinin dikkate değer bir şiir kaynağı olduğunu...

Biliyorum, çelişkili sözler bunlar. Diyeceğim, 17 yıl sonra aynı yerde, doğrusu daha da geride durmasından başka sorun yok. Sahiciliğine ve sadakatine inanmayı sürdürüyorum (yanılana, yanlışlanana değin de sürdüreceğim). Değil mi ki,

“....

Yatıştırıcılar yüzünden zaten yasaklanan bankalarda sıra beklemem

*Faturaları da ödemedim daha hay amına koyayım
Borsadan para düdükleyenlerle konyak içerdim bir zamanlar mevsim yazdı
....” (13),*

diyebiliyor.

hasta ile ilaç: çekirdek aile

*Ölecek miyim doktor hanım, tıp yetersiz mi kalıyor
Ameliyathane hazırsa elimde sağlam ve cesur cesetler var
Konsültasyon yapıldı, hep öksürüyorum, tamam, camdan bakıyorum
Ki sokak da öksürüyor, gece de öksürüyor, ber artık çocuk değilim
Çok hastayım, ciğerlerim patlak tamtam çalıyor, al tam tam da tam tam
Kuvvetli bir gırtlak temizlemeye benziyor manayla ilgilenmemiz*

*Bedenim bir deneye kalkışıyor: O da artık sallayabiliyor türbülans gibi hooop
yukarı hooop sola*

*Televizyon bir deneye kalkışıyor: Spikerler haberleri çıplak sunacak
“Şimdi elimize ulaşan” bir kazanın görüntüleri midir aşk bırak bırak bırak daha
parçalansın*

gövdeler

*Kahvaltı sofralarını uranyum marmelatının süsleyeceği günler yakın
Ölüleri gömmeyelim, ölüleri yakmayalım, ölüleri serbest bırakalım
Kanser bir deneye kalkışıyor: Habis tümörle selim tümörü barıştıracakmış*

*Bir oğlum olursa ona batık alacağım (tekmeye kafa uzatmak)
Bir kızım olursa ona kırk ayaklı bulut alacağım (kafaya tekme atmak)
Bir sevgilim olursa terk edeceğim, tek derdim sendin diyeceğim
Açacağım bir köpek öldüren, içinde köpek balığı dolaştıracacağım
Kapatacağım bir kalp, içinde boğulacağım (şimdi reklamlar)
Bir devlet kurup içinde isyanlar başlatacağım (şimdi sıçtıık)*

*Konsültasyona devam, öksürüyorum/ben..tamam..
sadece bu (u dönüşünün yasaklandığı) camdan bakacağım*

*tek tekerlekli bir bisiklete binip
“düştüm düştüm” diye bağıra bağıra uzaklaşacağım*

Bir şarkının son notası olacak son nefesim son ağzımda (61)

metal ceket

*Aklımı zimmetime geçirdim, seviyorsak birbirimizi suçortağı sayılırız.
Ama mesele suçortağı değil, uçortağı olmakta*

*Sevişmeye başladın mı senin her yerinin rengi değişiyor
Ateşteki çorbanın adı değişiyor, memleketin adı değişiyor
Bizimkisi seks sayılma, bildiğin köle ticareti
Üç kuruşa birbirimize eziyet, üç kuruşa şahane sevda*

*Yatağa girdik mi hangimiz adem, hangimiz havva, ama mesele elma
Elmayı bir sen ısırılıyorsun bir ben, elmanın bir ben, elmanın çekirdeğine kadar
çıplağız*

*Zorlasak tenlerimizin tadı kaçacak
Derken, bir sen boşalıyorsun bir ben, boşala boşala boştayız
Buna başkaları ahlaksızlık diyor, ama bize göre bunun kendisi kimya
Bazen sen asitsin, ben baz. Birleştik mi birşeyler patlıyor
Bana kalsa sadistiz, sana kalsa her organ her orgazm muamma
Ama mesele elma
Bir elmayı paylaşmak kavgasındayız ben altta sen üstte sen üstte ben altta
Çiftleşemiyoruz Tekleşiyoruz birleş birleş de o da bir yere kadar*

Bedenim hep otobanda sana süratli, bedenim her otobanda bir sana radar (63)

Ali

İçinde en az iki şair ırası (karakter) taşıyor küçük İskender. Belki ona Türkçenin Pessoa'sı denebilir. Gerçi başka donlara, kimliklere bürünüp bürünmediğini bilmiyorum. Şiirlerini okudum (zevkle). Şiirin içinde, arkasında bulunan kimliklerinden söz ediyorum. Başka yazılarını değil ama şiirlerini elimden geldiğince izlemekte kararlıyım. Tekniği diyebileceğim, şiir anlatımında aşırı bulduğum kemikleşmeye karşın, yine kendi şiiri içinde kemikkıranlık (oyunbozanlık) yapması okuruna olduğunca kendine de soluk aldırıyor olsa gerek. Yoksa yakıcı değil yıkıcı imge düzeni sınırları ve sabırları çok zorluyor. Kendinin tam da bunu istiyor olması doğruyu söylemek gerekirse yeterli açıklama değil.

En az iki şair kişiliği iki kanallı şiirinden de belli. Sanki yatışmış dönemler ve çılgın dönemlerin dizemsel (ritmik) yığılmasıyla hedeflenen aslında bir büyük şiir var ve o şiiri ya göstermemeye yeminli ya da, *işte o benim*, diyor. Elbette diyebilir küçük İskender, herkesten daha çok. En az iki akımlı, kanallı şiir içi gerginlik doğrusu yıpratıcı, yorucu. (Aslında) iyi okurun isteyeceği türden bir cebel olanağı... Ama acaba iyi okur *ideasının* bir sınırı var mı ve nereden geçmeli?

İşte küçük İskender'i gözümde büyüten yanlarından biri okurun ülkesiyle yazarın ülkesi arasından geçen sınırboyu ve karşılıklı tanımlar konusunda bir yoklama, düşünme alanı açması. Onun öncü, akıncı, saldırgan müfrezeleri beklenmedik anda okurun içkalelerine baskınlar düzenliyor, ilk darbenin yıldırıcı etkilerine çokça güveniyor, aynı hızla geriye çekilen şiir yitiklerini belki de kavrayamıyor. Bu vurkaç (Haşhaşın) taktikleri tarihin (şiir) ne ölçüde kalıcı öğelerini, belleğini oluşturur, kestirmek zor. Çünkü şiirsel olgu olmasına bunlar da olgu. Buradan belki tartışılması gereken ikinci bir konu çıkıyor: Sanatçı (Tarihçi) gereğine nasıl yaklaşmalı? En iyi boya, en iyi tuval, vb.ni kıskançlıkla kendisi üreten ressam sanatsal edimine ne zaman soyunmuş olur?

Acaba şu mu demek istediğim?

küçük İskender gereciyle şiirini sıkça yerdeğiştiriyor (ikâme). Yani onda şiir, zanaatla sanatın bir tür değışmecesine (metafor) yol açıyor.

Bu izlek neredeyse onun şiirinin yapı taşına dönüşüyor. Sonuçta ortaya çıkan, okurun manyetik kutbuyla şiirin (şairin) kutuplarının eş ya da karşıt olmasına bağlı olarak (++, -- ya da +/-) savrulmalar ve kavuşmalardır.

Bu genel çerçevede onun imgeyle (etkin bir şiir öznesi olduğundan aynı zamanda şiirinin karşı safındaki okurla) sorunu olduğu açık. Elbette uydumculukla (konformizm) bağlantısını kurmak isterdim bu büyük dilemma'nın. Çünkü şairin eylemciliğinde (aktivizm) rahata bat(ır)an bana göre doğru bir şey de var. Gerçek(ten) şiirleri de belli bir anda böyle kristalize oluyor sanırım. Şiirleri uykusuzluğa yatırım, üstelik şairin uykusuzluğundan öte, okurunkine. Şairlerimizin içerisinde onun gibi kan emicisi (vampir) azdır ya da yoktur. Örneğin uydumculuk karşıtı Ece Ayhan bir kan emici olmayabilir. Uyumsuz şiirimizin ilki (Birinci Yeni) ya da ikincisi (İkinci Yeni), belki 80 ardı üçüncüsü gereğinden çok uysal nedense. Ama bu sorunun çözümü olay ve yapı kavramlarını çiftleştirmek ve şiir bağlamına bu kavram çiftlerini örnekler

üzerinden çözümlmeyi gerektirir ki doğrusu bununla uğraşamayacağım. *Yapabilir miyim*'i düşünmedim bile.

Kışkırtma (provokasyon) kilit sözcük olabilir ve ben okurluk sezgimle küçük İskender'in kolayından göstermediği, diplerde bir vicdan meselesi olduğuna ve gizli insancılığına (hümanizm) kalıbımı basabilirim çok düşünmeden. Yıkıcı biçimi (dili), saldırganlığı (taciz) onun bildirisi (manifesto). Öyleyse çekinmeden söyleyeceğim. Şairliğini de eylemine (bedenine) harcayan kundakçı şair, anarşizm de içinde hangi dona girerse girsin, dünya önünde aşırı duyarlı ve her dem güncel. En son gelen, şimdi gelen jest (duru, söz) öfkenin en yalın hali olmalı. Peki, onu Rimbaud'nun (elbette jesti içinde) berisinde tutan ne? Soru yanıtlanmaya değer. Çünkü şiirin son yeri beden(sel)-imge... Şiir er geç bedene toslar. Toslamadıysa yol alıyor, şiire daha çok yol var demektir.

Kimse çatıldığında kolay bir açıklama ve örnekleme ummasın. Açıklama her zaman kusurludur. (Yanlışlanmaya açıktır.) Kusurludur ve bir soyutlamadır.

Eylemcilerin (şairler?) bir başka özellikleri daha var: Taktiksel yararcılık (pragmatizm). Bu Makyavelizm sonuç alıcı bir niyete işaret ediyor olsa da daha genel, geniş bağlamlarda doğruluğu su götürür. Konu, gerecin ayrıştırılması... küçük İskender derlediği, yığnaklaştırdığı tüm gereci biçime eylemci ivecenliğiyle kolayca harcıyor, feda edebiliyor. Bir yanıla cesaret, gözüpeklik sayılacak bir tutum. Varlığı çeri çöpüyle el altına alıyor ve elmas çakıltaşıyla yan yana duruyor onun derleminde (koleksiyon). Çoğu kez şiirini, şairi bu çerçöpe, gerece ayak uydururken görüyoruz. Hani bunda Şarlo'nun Nazi askerlerine beceriksiz ayak uydur(ama)ması gibisinden bir ironi yoksa kolaycılık izlenimi vermesi beklenir. Yani taktik (gereç) stratejiyi, dünyayı peşi sıra sürüklemektedir. Bu sözleri biraz Türkçe konusundaki serdengeçtiliği nedeniyle söyledim. Şiir kötü, tutarsız bir dil siyasetine aracılık etmemeli ve dilde arılığın ana derdi düşüncelerde arılık, aslında düşünmenin savunusudur. Dili varsıllaştıracak ve şiiri som (ama seçkin değil) metin yapacak olan şey, el altında işimize gelen, işimizi kolaylaştıran dil gereci değil (uyak, sesuyumu uğruna, vb.) şairin önüne kolay gelen sese, sözcüğe bir kez daha direnmesidir. küçük İskender'de en önemli sorun olarak bunu görüyorum, yani gerecin ayrıştırılmaması ve taktiğin önceliği. Bir tuzaktan söz ediyorum. Şiir çöp(lük) değil ama çöpün de şiiri olabilir.

Belki daha yaklaşmalı, şairin anlamı kavrayışını anlamaya çalışmalıyız. Gerçeküstüçülük ya da harfçilik (letrizm), özdevimcilik (otomatizm) vb. deneyimler anlamın erk (iktidar) pekiştiren yanına bir tür direniş örgütleme girişimleriydi. Böyle siyasal kışkırtıcı duruş örneği şiirimizde azdır. Bu noktayı kavramak belki incelik gerektirecek. Erke özgü anlamları yıkmak ve kızıoğlankız bir yeni adlama dizgesi (cennet) kurmak için şiir en olanaklı anlatı türlerinden biri kuşku yok. (Devrim dili.) Ama erk (iktidar)=anlam özdeşleşmesini kırmak için anarşist olmaktan daha kötüsü çağcılardı (postmodern) düşünceyi savunmak olurdu. Baştan söyleyeyim küçük İskender'in böyle bir derdi yok. Ama bir şairin eninde sonunda yüzleşeceği bir konu bu... Ve bizi şiirin bedeni (gövdesi) meselesine taşır. Bedenin tüm kurucu öğeleri işlevseldir diyemeyeceğimizi biliyoruz. Üstelik işlevi erkten yalıtılmak istiyoruz. Ne yapmalı(yız)?

Özdeşliği kıran bir dile başvursak da sözdizimi, sesdizimi, yapısal akış, diziliş vb. biçimsel içeriklerle yine de bir beden kuracak, tasarlayacağız. Bu beden anıştırarak. İşte günümüz şiirinde şiir bedenine anlam meselesini tartışmış olarak en yakın duran şairlerimizden biri de küçük İskender. Başkaları de (Örneğin, bambaşka yollardan Günvar, vb.) var elbette. Bu beden yine de beden (şiir) gibi davranır ama ele gelmez kolayca.

Divan şiirinin anlam-yapı-beden konusundaki çözümünün (?) birçok şairimizde etkili olduğunu kabul etmek gerek. Oradaki durum daha kötüydü. Dize şiirin başına çuval gibi (taç) geçiyordu. Peki, böyle bile olsa şiirin bir bedeni (eda) var mıydı? Ancak Nedim'le ve daha sonra...

Umarım, lafı da çok uzatmadan, tartışmaya değer birkaç şiir-soru üretebilmişimdir. Bu kadarıyla yetineyim.

(Okyanus Çıkmazı'ndan)

“

*Ne kadar çıkıp çıkıp gitsen de
Kalbini ne kadar basite indirgesen de
Hiç sevmediğin gövden sevişebilecek kadar sıcak hâlâ*

.....

*Ayakların hatırlamadığın bir sokağa sokarsa seni bir gün
O sokakta ayrılmıştık, vaktin varsa sadece bunu düşün!*

*Sonra git, yeni biriyle tanışmak için pasaport çıkart kendine!
Ya da ver ruhunu, ver ruhunu.. unutulmuş, işporta bir dine!
.....”*

(son ayakta yatan türk atının altılısı'ndan)

*hesap tamamsa, nasip bu işte
ben öleli hayli zaman oldu sevgilim
yoğurdumdaki kalın kaymak, düşüne düşüne katladığım mendilim!*

*

akşamcı duası

*Uyku bir aforizmaysa yandı keten helva az gider uz gider
Bizim buradan yaban eldeki rakıya selam gider meze gider buz gider*

*Yoksa, teslimiyet dürtüsü ile geç beş yüz tevatürüne gıcığız
Uyuyup da büyüyenlerdendik, kaderimiz bu, mazlumuz, böyle söylene
Düşman almış yürümüşse de bizim danalar bostana ana avrat düz gider*

*Hüznün katarını cümle alem alsın çekedursun kendi açtığı tuzlu kuyudan
Meramımız hakikattir akılda; gece gelir dellendirir gündüz gider*

*

ben iyi değilim

*Ağlamıyorum: Gözlerim kurşun sıkıyor
Susmuyorum: Sessizliğim lisan bilmediğimden*

*Seni sevmiyorum: Mesleğim gereği kanı uzaya çıkararak ilk insan
Ama omzunda uyusam deprem oluyor
Dizlerinde uyansam bir bakıyorum bahar gelmiş, geçmiş hatta
Geçmiş hataysa gelecekte bize ne, şimdiden de bıktıksa*

*Yıllar sonra gece vakti pencerenin altında bir ıslık sesi duyarsan
Uyan, kendi ellerini okşa, kendi ellerini öp benim yerime*

*Hatırla: Üzerine hayat sıçratmış biri vardı
Sen yıkandıkça geçmedi o leke, gitgide yerleşti daha derine*

*Ağlamıyorum: Gözlerim senin yağmurunun ardından gökkuşağı
Susmuyorum: Konuşsam adın felç olup incek sanki dilime*

*Ne fark eder: He sakatım, ha özürlüyüm, ha engelliyim
Ayrıalım sevgilim. Ben iyi değilim.*

*

*Kesme sözümü
Sözlerin de kanı vardır
Sıçrar üstüne.*

*

ali

*Öyleyse ben size hep Ali diyeceğim
Aşk bazen çok Ali*

*Mehmetler ölüyor, Aliler öldürülüyor çünkü
Ayşelerse doğuştan ya dul ya evli
Ayşe bazen çok Ali*

*İçimizdeki isimlere yeni bir şans vermeli,
Gidenin peşine düşmeden
Ölenin duasını etmeden*

Mümkünse sade, mümkünse seviyeli

*Yalnızlık unutuluyor, ayrılıklar unutturuluyor çünkü
Kalanlarsa bile bile ya sessiz ya deli*

*Öyleyse ben size hep Ali diyeceğim
Hikâyenin gerisi zaten çok belli
Dertler zarifse vakit almaz teselli
Hoş geldin esvabımın cevabı, aklımın zamanı
Aşk bazen insandan çok evveli*

*Öyleyse ben size hep Ali diyeceğim
Aşk bazen çok Ali*

*

herkes bize bakıyor

*Ortalık yerde içkimi döküyorsun Alkolün gözü dönüyor
Şarabın façasını bozuyor gülüşün O nasıl yağmur
Bir insan bu kadar mı güzel sarhoş olur
Ay içini geri istiyor geceden Şimdi bul bulabilirsen*

*Yazın başka sevişiyorsun kışın başka
Aşka ihtiras karıştı mı arı dolusun vızır vızır
Uzun uzun öpüştük mü zehirleniyoruz Sahil boyu hastane
Sonra işin gücün yoksa Olacak şey mi Her şey ver elini ilkbahar*

Herkes bize bakıyor Dedim sana Sevme beni bu kadar

*

(kaç tavşan kaç)

.....
*İyileşmen kimseye yaramayacak – sen sadece hükme açsın
Keserken ekmeği bile kanatırsa eğer bıçak
Durma. Tavşan kaç. Tavşan kaç.*

*

hasar çok hasan

*Beni bir tümör emzirmiş şimdi öğrendim
Hasar çok Hasan*

*Yuttuğum sütün rengini hiç göstermediler
Kendimi kime sorsam sessizce balığa çıktı*

*Meyhanelerde hep tek başıma bıçaklandım
Donunu, çorabını çitilerken ağlayan adam
Dışarıda devamlı dayı, evde devamlı omlet*

*Bu insanlar bu sinemalara neden gider
Bu insanlar bu şehre neresinden girer
Üç kuruşa beş bela geçici işler mucidi adam
Dışarıda devamlı kayıntı, evde devamlı hüsrân
Hasar çok Hasan*

*Tespihim, yüzüğüm ilk görüş günümde o kızdan
Hani adını menzil koyduğum yar
Bir daha hayattan medet ummadım ne de bir haber var
22'sinde girdim, 15 sene yattım kalktım yattım kalktım çıktım
Uğruna kuşlara bakmayı unuttuğum davam
Ağzını jilet açmayan adam
Dışarıda devamlı büyüsun abi, evde devamlı küçük insan*

*Beni konuşturup da boşuna arızanın yerini arama
Hasar çok Hasan*

Mayıs Giremez

2005'ten beri kitaplaşmış şiirlerini düzenli okumaya çalışırım *küçük İskender*'in ve hemen her okuduğum kitabı hakkında bir şeyler yazmışım, öyle ki tümü bir araya geldiğinde, bölüm pörçük de olsa, ufak bir kitap oluşturabilir. Okuduğum şiir kitaplarını sıralayayım. 2005'te *İskender'i Ben Öldürmedim* (2005), 2007'de *Teklifsiz Serseri* (2006), 2008'de *Hasta Hayat Depoları* (2007) ve *Ölü Evinde Seks Partisi* (2008), 2010'da *Sarı Şey* (2010), 2011'de *Periler Ölürken Özür Diler* (1994) ve *Bu Defa Çok Fena* (2011), 2013'de *Ali* (2013) okurluğumdan (iz bırakarak) geçmiş kitapları. Atladığım olmuştur belki ama yılı yılına okumuşum aşağı yukarı. Şimdi önümde **Mayıs Giremez** ve 11 yıllık arkadaşlığımızın (!) tanıklığını yapan yaklaşımlarım. İnşili çıkışlı, doğasına uygun biçimde yer yer çelişik düşünceler bunlar ama okuduğum yazarın *küçük İskender* olduğunu kimse unutmasın. Çelişkileri aşan bir üst düzeyde şair hakkında yaklaşımımı çok da kötü bulmadığımı (ama tersi doğru) söylemem haktanırlık olur, arada sırtan yakışsız sivriliklere karşın.

küçük İskender'i okuma geçmişimden nasıl bir bireşim çıkardım **Mayıs Giremez**'in kapağını kapadığımdaki düşüncem şiirin '*küçük*' bir sarsıntı geçirdiği, hafif bir iniş yaşadığı yönünde (*idi.*) Yer yer çakan dizelerle eski şimşek aydınlığı karanlıktaki içimi bir an ışığa boğsa ve o dizelerde kendimi ışığa yakalanmış bulsam da kitabın bütünü hakkında yargım değişmedi. Belki ikinci bir okuma ilkokuma izlenimimi silebilirdi. Belki de oluşturduğum kanı küçük İskender şiirinin bütünü için geçerli. Sözcükler: kitch/olay estetiği, gösteri-m (show), querr, beden, canlı/anlık tepkileşim, yarıyeraltı, kıyıdanlık (marjinalizm), imge(yi)bozum, tutkuculluk, ıraksallık, nevrozizm (?), şoklama, dil kakması, sözcüklere cinsiyet yüklemesi, net görüntü, dışavurum, dövüş kulübü, isyan, cesaret, oyunbozma, karayergi, şiirsel sindirim (metabolizm), solucan, nevrozik duyarlık, aktöre yıkıcılığı, ölümüne direniş, düzdeğişmece (metonimi), vb.

Geçmişte yazdıklarına ve odaklandığı özelliklerine göz attığımda; imge siyasetini: “imgeleri (...) yer yer çarpıcı ama o kadar da kişisel”, “Yüzeysel kabarışı, etkiyi önemsiyor. Atıklar, atılımlar (atraksiyon belki daha doğru), çarpıcı, parlak imgeler geçiti (Atilla İlhan’ın şiiri de bundan hem yararlanmış, hem yaralanmıştır.), düşünceyi dağıtan patlamalar (infilak), çatırtılar izlenimi, üstelik şiddetle oynana oynana yalama olmuş, aşınmış, inandırıcılığını yitirmiş arklar, isyanlar, özgürlüğü ayaklanmayla karıştırmış bir sözde siyaset (politika) özde siyasetçilik, tam tersi gibi izlenim verse de örtük bir uydumculuk (Bu yeterince tiksindir ve küçük İskender’e hele hiç yakışmaz) beni ondan yavaş yavaş uzaklaştırıyor”, “Yoksa yakıcı değil yıkıcı imge düzeni sınırları ve sabırları çok zorluyor. Kendinin tam da bunu istiyor olması doğruyu söylemek gerekirse yeterli açıklama değil” (2005, 2008, 2010, 2013); dile gereç gibi yaklaşımını, şiirinin ince zarında nükleer/nöral yangıyı: “güzel duruyor şiiri, anlamından, içinden ayrı, dikenli, ağulu bir deri kılıf (zırh), bir yakıcılık, ölüm meleği olduğundan”, “Altında mayın da olsa üzerine basmadığı bir dil alanına katlanamaz. Göze alıp pazarın, sokağın dilini yükseltir, yükseltir ya da şiirin dilini alçaltır, alçaltır. Sanırım olması gereken ve şiirimizi şiire daha yaklaştıran bir cesur girişimdir bu. Örnektir ve öğrenilecek çok şey vardır onun bodoslama dil savaşlarından”, “küçük İskender gereciyle şiirini sıkça birbirinin yerine geçiriyor (ikâme). Yani onda şiir, zanaatla sanatın bir tür değişmecesine (metonimi) yol açıyor”, “küçük İskender’de en önemli sorun olarak bunu görüyorum, yani gerecin ayrıştırılmaması ve taktiğin önceliği. Bir tuzaktan söz ediyorum. Şiir çöp(lük) değil ama çöpün de şiiri olabilir” (2007, 2011, 2013); biçeme varmış başkaldırısını, hatta kundakçılığını ve her türden erk (iktidar) eleştirisini: “Sözcüğü sözcüğe bağlayan düzeni kırmak... Yeni bir sözdizimi (sentaks) oluşturmak, daha bu oluşurken karşı çıkmak”, okuruna bile musallat olma niyetini: “Okuru öldürmek için yazıyor küçük İskender. Beraber uçmak için. Katıl ya da katılma, pek umurunda değil”, yurtsuzluğunu: “Ama yurtsuzluğu hüznü, duygulu bir yurtsuzluk da değil”, düşsüz, ütopyasız devrimciliğini: “Devrimci bir şiir... Ama düşsüz, ütopyasız bir devrimcilik... Sahte bu anlamda... Sahteliğinde bir dayatma, bir seçkinlik, ayrıcalıklı aldırma var”, uydumculuktan nefretini: “Silkelemek, sarsmak, kökleme istersin uydumculuğun (konformizm) kışına bıçağı. Öyle çok istersin ki, uydumcu kıçların yumuşak koltuğu olur kalırsın ortalık yerde”, “Yıkıcı biçimi (dili), saldırganlığı (taciz) onun bildirisi (manifesto). Öyleyse çekinmeden söyleyeceğim. Şairliğini de eylemine (bedenine) harcayan kundakçı şair, anarşizm de içinde hangi dona girerse girsin, dünya önünde aşırı duyarlı ve her dem güncel” (2008, 2013); cinselliği şiire katma biçimini: “Dil önünde bu yapmacık hazzı pervasızlık, özdoyumun (en geniş anlamda) diyelim dile ve şiire öteki şiir adına yamanması şiirin başka herhangi bir türden daha çok kaldıracabileceği pornografiyi bile olanaksızlaştırıyor. küçük İskender’in şiiri düşündüğü şeyi taşımakta güçlük çekiyor”, “Çünkü derdi şiiri aşılıyor, çünkü o, şiir üzerinden beden(ini) sergiliyor”, “Şiiri bedene düşürmesini, bayağılaşma, özdekleşme (maddeleşme) gibi görmüyor, tersine şiirin tinini yeniden ele geçirmesi olarak değerlendiriyorum. Şiire amaçlı olarak beden biçiyor, giysi değil”, şiirindeki evrimini: “Daha ilk şiirinde en sonuncusunu yazmış (gibi). Bu nedenle şiirlerini çekici kılan şey, gelişimi değil de, belki Rimbaud’vari devrimi (yalnızca biçimsel benzetme bu)”, “İşte günümüz şiirinde şiir bedenine anlam meselesini tartışmış olarak en yakın duran şairlerimizden biri de küçük İskender” (2010, 2011, 2013), dilime doladığını görüyorum.

Artık küçük İskender’i hakkında yazdığım her şeyle ayrı bir dosya yapacak, böyle de yayınlayacağım. (www.okumaninsonunayolculuk.com)

Doğrusu daha önce yazdıklarına ekleyebileceğim çok şey yok. *küçük İskender* bir olay (fenomen) asla demeyeceğim yine de. Direnişiyle, itirazıyla gerçektir, orada, doğru yerde ve zamanda.

*

“Uydurduğum Tuhaf Bir Hatıraydı Yaz”. Bu tek dizeyle (sunumla) girilen kitap 137 sayfa ve içinde 79 şiir var. Birçok şairimizin neredeyse 4 ayrı kitap çıkaracağı bir yoğunluk. *Küçük İskender* hiçbir zaman bununla (kalıpla) uğraşmadı bana göre. Yazmak onu dürttüğünde yazdı. (Bkz. Dağlarca.) Hatta sakınımsız, çoğu kez de çalاکalem, çünkü (diyeceğim) kusursuzla bir derdi var (ya da hiç yok). Dize zaten bir şey anlatıyor, ‘uydurulan yaz’dan söz ediyor, bir evren tasarından. En başta, başka bir dünyanın içinde dolanacağımızın muştusu gibi...

Ama içine girdiğimiz evrenin ‘eskiden caz’ dedikleri bir evren olduğunu düşünmemiz için belirtiler (alâmetler) çok. Aksak dizemden doğaçlamaya, uyumsuzdan uyuma ya da tersi geçişler, yırtıcı seslerden hızla düşen tınılara, çiğ ve pişmiş duyguların iç içe harmanlanmasına, kanatlanıp uçmaktan tepeüstü çakılmaya, bambaşka, yer yer karşıt uyumsuz çalgılar (enstrüman) cümbüşünden uzun, dingin solo tümcelere, duygunun yırtılayazdığı uzatılmış, eğik ses uzanımlı yüzeylerden karmaşalı (kaotik) iplik kopuk çığlığa, imge yapbozundan düş adacıklarına (vaha), sövgüden (küfür) duaya, tutkulu aşktan arka kapı ölüm pes(til)ine daha birçok caz kakışması, anıştırması yazarımızın doludizgin koşusunun neyi yansıladığını açıkça gösteriyor: Dil cazı. Belleğim yanıltmamış, zaten bakınca gördüm. **İt Cazı** (2006) diye bir kitabı varmış...

Öyleyse daha önce yazmadığım, çağrışımları korkunç bir özelliğini böylece saptamış oldum. Şöyle diyor: “// *Eskiden daha güzeldi hepimizin hikâyesi/ Eskiden caz derlerdi bir kuşun havalanmasına/...*” (9) Öte yandan cazın en berbat söz(cük)leri yapıya yedirdiğini, katlanılır kıldığını, toplu ayinsel çalgılama (yorum) olmasa ve ayinselliğin yarattığı tin (hava) insanları (okur) sürüklemese tüm biçimsizliği, çirkinliği ve tiksindirici çıplaklığıyla bu söz(cük)lerin şiiri içinden kırıp geçirdiğini gözardı edemeyiz. (Bkz. Eagleton.) Ama kişisel olarak ben bunu, bu cesareti ve sunumu değerli buluyor, beğeniyor ve savunuyorum, *kast* ve sınıf yoksaymalarından, dışlamalarından (iptal) ötürü. Yol alan insan kafa göz kıra kıra yürümekte direniyor. (Başka bir şairimiz bu teşekkürü hak eder mi bilemem ama *küçük İskender*’e bunun için teşekkür borçluyuz, yani cesaretinden ötürü. Görevi yanlış dizeler kurmak değil ama yanlış yapma hakkını da kullanmak ve masaya sürmektir çünkü. Vecihi Timuroğlu’nun Dağlarca hakkında bir yazısını Kültür Bakanlığı’nın şair hakkında bir derleme kitabında okumuştum ve *bak şu sözcüğü Dağlarca yanlış kullanıyor*, diye yazdıkça gülmüştüm. Dağlarca yanlış yapamayacağından değil, yanlış ona bağışlamayan tutuma...) Ben düşük, kırık, aykırı dize örnekleri peşine düşüp de kendimi gülünç kılmak niyetinde değilim, hiç de olmadım, biline.

Bir başka dize: “.../ *Balıklar balıklar balıklar kıpır kıpır kalabalıklar tüm meydanlarda/...*” Ne mi var? Anlatımcılık, yansıtmacılık, en sevimlisi, muzipi: yansılama (taklit). O özel aralıkta şiire (yaşama) bir hava akımı girip çıkıyor. Anlıyoruz ki *küçük İskender*’in bir özelliği daha var. Onda sözcükler ya da sözcük bileşimlerinin düz ya da değişmecesel (metaforik ama ağırlıkla metonimik) içeriklerinden başka, konumlarından, ilişkilerinden gelen içerikleri de var ve imge göstergenin dural (statik) yükü denli devingen (dinamik) yüküyle de içerikleniyor.

Hemen bir başka saptamaya geçiyorum. Güncele verilen şiir-yanıt. O içinde yer aldığı dünyayla şiirinin kendi bedeni üzerinden girdi-çıkı ilişkisinin ayırımında

olmakla kalmıyor, aynı zamanda şiirini dünyaya giren ve çıkan bir nesne (sayısız çağrışımlı) olarak tasarımıyor. Bu eğilimini de hayranlıkla, saygıyla izliyorum. “// *Şimdi sana itiraf ediyorum adımları bu süratte/ bu saatte elbette hiç açık nükleer santral yoktur/ yeşil evrenlerden L şeklinde L sesinde geçerken/ el ele-/ le deme el de bana*”. (63) Onun şiiri gösteri(m) temelli de olsa siyasal bir şiir. Bundan vazgeçebileceksen, okur kitlesinin böyle bir beklentisi yokken ya da buna sıcak bakmazken o edasını, duruşunu pekleştiriyor, takmıyor ona yönelik beklentileri bile. (Uydumculuk karşıtlığı.): “...//*Böyle zamanlarda felsefenin tamamen bittiği söylenir ya/...*” (11) Ve: “// *Ölüm evden çıktı ve bir daha kendisinden haber alınamadı evlat diye başlardı en sevdiğim kitaplar/ Şimdi toz, küf, söz, kavga, hepsi/...*” (12)

Cazı kente bağlayan çok şey var. Kentin örgensel karmaşası (organik kaos) çelişkileriyle yas, umutsuzluk, uyumsuzluk, yalnızlıktan başka ne üretir? Kentin uğultusu kendi üzerine çöktüğünde, yoğun sözcük dumanı kaldırıma bastırıldığında tını, devinim devinimi iteklediğinde, araçlar araçları ve duvarlar duvarları... “// *Şimdi metro bitti –son seferini yaptı aslında- anons sırası/ Kalpler, ümitler, hayaller kapanmakta –pek kimsem yok şehirde*” (13) Havva'nın yaprağı solgundur. “// *Mesela, çıkılması unutulmuş bir yolculuk nerede biter şimdi/ Herkes sevdiği insanın evinde kaybetmiştir nüfus kâğıdını elbette*”. (14) Ölümculü dünyada ölüm izleği baskındır kaçınılmazca. “*kimi arasam hepsi öldürülmüş*”tür. Ölüm bahçededir. “/ *Ölüm hepimiz için artık yakın bir akraba*” (15)

Joyce'vari sürçmeler, söz oyunları, ses kaydırmaları, benzetimleri bu şiirin kentin travmatik bilincindeki kopuşu imlediğinin ayrı bir kanıtı. Cazın yanlış, sürçmüş, kaymış notası ‘hâl i pür melâl’imizin imi. “/ *Ufak tüfek bir adam...*” (16) “*Üze üze ezersen eğer üzümü*” (17), “/ *Ve şu şelale!*” (40). ‘Akortu bozuk, aksak’ dünyanın dışavurumu. Sonuç: “/ *Yalnızsındır ayaklanıp kapına dayanan yalnızlığı içeri alacak kadar*” (18)

Ses, söz sanatlarını tüketir yaşam dediğimiz şey. **morgda tasnif** gerekiyor. Şiirin omurgası kaymış, bedeni çözülmüş, şiir düze inmiştir, düzü (düzyazıyı) yoklar. Kendini dağıtır, çözer, yayılır. “// *İskender över veya/ game over yani*” (22) Bir yerde o titreşimin, saksafonun en çığ aydınlığıyla ıslanana dek. Orada şiir el değmemiş hayvanını, yabanılığını işe koşar yeniden. “/ *Yazılı kâğıdını boş teslim eden en çalışkanda başlıyor isyan ve devrim*” (29) ve **zozî** gelir önümüze, dikilir.

Yaşamı kıra kıra yükseltmek yaşamdan, kentsoylu duyguyu kökleyip bitirmek: “// *Salonda sıcacık gecede eski bir televizyon dizisi izlemek niye/ Bunca insan dünyanın yeryüzüne vurmuş çekirdeğinde/ Aşk şiddet ve entrika adına zamanı tarihe çevirirken/ Aşk şiddet ve entrika adına hep az sonraysa en can alıcı sahne/ Caz şefkat ve psikiyatri adına, adımları telâffuz edemeden kovuldum/ kaçınıcı bölümde son verildi işime işte asıl bir onu hatırlamıyorum*”. (32) Tüm bunlar nedir diye soruyor musun(uz) hâlâ? Uydumculuktan haklı nefret desem bir de *nefret*den neyi anladığımı açıklamam mı gerekir? *küçük İskender* şiirinin elifbası (abece), tıpkı Thomas Bernhard'da olduğu gibi, *tesis edilmiş, yerleşik nizama* ve bu *nizam intizamın* koltuğuna gömük yağlı kışa duyulan öfke sayılmalı. Okumak için öfkeyle dolu olmak koşul, demek ki... Ya da bir çocuk uymazlığıyla donatık olmak: “**orhan veli'nin ilk aşkı**.” (33) Avm'ler, radyoaktif kalpler, et kazaları, ‘*ruhu kırılmış cesetler*’, ‘*sallanan toprak*’, ‘*acil servis*’, vb. bütün bunlar olup biterken “/ *Bütün fotoğraflarda gülerek bakmak hiç güzel değil*”. (37)

Yaşamın koyu, dizemli (ritmik) yürek atışı, kentin TV polis dizilerine özgü hızla akan görüntüleri, siyasi cinayetten imge çıkarır ve kanatır. (Bkz. Attila İlhan.) “// *Çünkü ben meselem kadar hürüm/ Sonra sokaklar, kovalamaca, polis, çapraz ateş ve ölüm*” (42) Kentin zorunlulukları denli rastlantıları, doğaçlamaları; bambaşka, ilişkisiz

ulamlara (kategori) özgü kavramları, nesnelere, onların niteliklerini usu zorlayan, dışlayan biçimlerde yan yana getirir ve ilginçtir ki okur yerleşik usun bu zorlanma biçimine direnmez, karşı çıkmaz: “**aşk çıkışında çirkin saldırı**”... Yetmez mi? Bir örnek o zaman:

fas planları

*İnsan bebekliğinde sevişir en güzel
Tarçın kokusunu sevmem ondan
Rüzgâr ve tül nasıl da uyumlu iki şey
İçin hayatı sevmem ondan
Baharat çarşısı bulacağım Marakeş'te
Bir elime kırmızı, diğerine karabiber süreceğim
Kartal yavrusu bir oğlan kapacak cüzdanımı
İçin yolculuğu sevmem ondan*

*Her şehirde istersem denize inerim ben
Şu teknenin altı hep balık, bununki hep yosun
Kimse bilmiyor yüzmeyi hangi okyanusta öğrendim
İçin bilinçaltını sevmem ondan*

*Sıcakta buz gibi vişne suyuna asla hayır demem
İçin seni sevmem ondan (53)*

Dil diri, canlı bir tin (*soul*, *soluk*) gibi, ağulu mu ağusuz mu olasılıklarını bir arada taşıyarak, başka evrene, şeylerin orada olmadıkları gibi oldukları, durdukları, ilişkilendikleri evrene taşır bizi. Attığımız adım (*zar*), çektiğimiz tetik ne getirecek bize? Bir kezcik daha dirimi, bir kezcik daha ölümü mü, yoksa bu ikilinin gergin, tutuşan, donan öngün (*arefe*) tedirginliğini mi? Unutmadan, yaşamadan ama bir türlü ölemeden de... Şiir rengârenk kanaviçe gibi gerili kasnakta (*gergin düşüncede*, *anlıkta*) akıyor. Gerçeküstü (*sürreel*) bir izlenim verse de böyle bir resim değil. İkinci bir yaşam gibi ama varlıklar bildiğimizden başka biçimde ilişkilendikleri kabın (*kasnak*) içerisinde, şiirin ince derisini yüzen keskin bıçak altında ayazda kalmış gibiler. Üşüyen, titreyen, uzayan, kısalan, kopan, yırtılan ve tutulan, dikilen, sönümlenen sözcükler, sesler, cayırtılar. Cehennemden dolaylarında olduğumuzu anlamak hiç zor değil.

Öyleyse daha gecikmeden, bedenini ateşe süren şairlerimizden biri de *küçük İskender*'dir diyelim, verelim hakkını. Çünkü gerçekten öyledir. Beden burada hem etkin; hem edilgin, hem özneyi taşır, hem özneye nesne kalır. (*Sadomazo*.) Yıldırımın, saldırının tam 12'sinde, odağında çırılçıplak kalır, silahsız, savunmasız (*İsa*). Öte yandan yalnızca bir silah, dünyanın en güçlü yığılıdır, yenilmezdir neredeyse. Suçun ve cezanın iyesi... “*Bedenimi ele geçirmiş bir direniş örgütü/ Beynimde toplandık durum muhakemesi için// Kediye komşulara emanet et/ Açma çalan telefonları//*”. (47) Belki de ‘patlamak’ gerekiyor. Belki de tanrı yok: “*// İçtimada hep bir eksiktiler/ Adı okunsa da tanrı hiç yoktu*”. (52) Belki yitirmeye yargılıyız. “*Bizi halkını kaybeden insanlar diye tarihe kaydettiler*”. (59) Belki Chagall, belki İskender'in *küçüğü* yetiştirecek, belkiler belki de sürüp gidecek böyle:

köyde bir gece

*Toplanmış hepsi – don gömlek atlet
Çamaşır ipi, ne işe yaradığını unutmaz yine de*

*Mesela kız asabilir kendini onunla
Ya da.. başka bir işe yaramaz zaten bu saatten sonra*

*Hep erkek kıyafetiyle süslenmiş ip
Kızı vermemişsiniz sevdiği çocuğa*

*Davut abi iyidir aslında
Çok güzel şakalar yapar güldürür bizi
Hele o Cüneyt Arkın taklidi var ya*

*Terazi lastik cimlastik
Baba! Ablam havada! (66)*

Biz de uça okuya şiiire konmuş olduk, hatta yerleştik iyiden. Biz de adları unuttuk: “*hayatta mısındır acaba hâlâ*” (68) ‘*riya*’yla tanıştık. “// *Gelecek yılbaşı ben Noel Baba’yım ve geyikleri sürecek/ Turgut Uyar// ..derken, şimşek gök gürültüsü yıldırım filan../ Allah bizi öldürecek kaçın çocuklar*” (70) Ve “*o güzel perdeler/ Şimdi bilmem nerdeler*” (89) “***cenaze nedeniye kapalıyız***”. (94)

Ama bir *mayıs* kaldı içimizde. Her şey uçtu gitti, silindi, kaçtık ama yine de; “*Herkesin bilmezden geldiği bir mayıs kaldı sadece benden geriye*”. (109) Demek bitmeyecek ‘***kötü film***’. Hadi izleyelim bir kez daha:

kötü film

En az bir yüzyıl boyu sevişme sözü

*vererek birbirine
sokulmuş uyuyor iki sahici köpek*

*Horoz göğü bekliyor – az sonra ötecek
Dere toprağı bekliyor – az sonra akacak
Mutluyum en azından 3650 gün yaşadım
Elinde laboratuar sonuçları – kan değerleri
‘güz kanserine yakalanmış bu çocuk-
Teyzem akşama doğru uzak kırık gelene dek*

*Odamın camından kasaba sineması
Aa bu hafta Baba 2 gösterime girecek*

*Üvey babam götürür belki tutup kolumdan
Kola, çekirdek de alır kim bilir
Yoksa evde kalan annem
Gözyaşlarını bizden nasıl gizleyecek*

*Ergenliği göremeden ölen çocuklar
Film başlamadan önce reklamlar
Pek yakında olsa da hayat*

Gelecek program'da *ađıt var* (111)

*

Soru: Őir cinayeti gördüđünde (*Bkz. Antonioni: **Blow up**, 1966*) Şiiri okuyan ne yapar?

Yorumlamayacak, bu Şiirin önünde iimle duracağım, iimin olanca saygısıyla. Kusurunu özellikle seveceğim, bilinçli kusurunu. Her atomunu da... Çünkü atomun neye zdeklendiđi, uzandığı da önemli, elaldığınca, dizildiğince, mol.'leŐtiđince. Irmak bir an dursa böyle görünüme gelirdi ama güzellik ırmağın akadurmasında. Duran, tutulan ırmak akıŐından, güzelliğinden kopmuŐ ırmaktır. Ama ırmağın durması, durdurulması gerek, *küçük İskender*'in soluk soluğa bu duranı kapması, çılgınca aynaya tutması, suretini kurması gerek... Çünkü suyu hemen ardından akıŐına bırakacak, ırmağın akıŐı bu tutulmasından anlaŐılacaktı.

küçük İskender'in bir an avucunda tuttuğu ırmak, karmaŐa içerisinde, cinnet geçiren bu kent, insanlar, sözcükler, bir yangın... Cehennemde yanmadan bir cennetimiz olmayacak, anlaşılan o. Gelin onun kılavuzluğunda yapalım bu cehennem yolculuğumuzu.

KAYNAKLAR

- İskender, küçük; **İskender'i Ben Öldürmedim (2005)**, Sel yayınları, 1. basım, Ekim 2005, İstanbul, 100 s.
- İskender, küçük; **Teklifsiz Serseri (2006)**, Sel yayınları, Birinci basım, Aralık 2006, İstanbul, 104s.
- İskender, küçük; **Hasta Hayat Depoları (2007)**, Sel yayınları, Birinci basım, Ekim 2007, İstanbul, 275s.
- İskender, küçük; **Ölü Evinde Seks Partisi (2008)**, Sel yayınları, Birinci basım, Ekim 2008, İstanbul, 85s.
- İskender, küçük; **Sarı Şey (2010)**, Sel Yayınları, Birinci Basım, Temmuz 2010, İstanbul, 111s.
- İskender, küçük; **Periler Ölürken Özür Diler (1994)**, Sel Yayınları, Birinci Basım, Haziran 2011, İstanbul, 144 s.
- İskender, küçük; **Bu Defa Çok Fena (2011)**, Sel Yayınları, Birinci Basım, Ekim 2011, İstanbul, 112 s.
- İskender, küçük; **Ali (2013)**, Sel Yayınları, Birinci Basım, Temmuz 2013, İstanbul, 133 s.
- İskender, küçük; **Mayıs Giremez (2016)**, Sel Yayınları, Birinci Basım, Nisan 2016, İstanbul, 131 s.